Seltside, ühingute ja kooli-raamatukogud. Seltside ja ühingute raamatukogusid oli Tartus 1922. a. andmeil 14, kokku 22 974 köitega, 1924. a. — 18 (22)[1]), kokku 25 314 köitega. 1924. a. jooksul on seltside raamatukogusid kasutatud 35 291 korda.

Tartu alg- ja keskkoolide juures on teotsemas veel n. n. õpetajate- ja õpilaskogud. 1924. a. oli algkoolide õpilaskogudes keskmiselt à 342 köidet; 4,8%-s algkoolidest puudusid õpilaskogud üldse. Algkoolide õpetajate-kogudes tuli samal ajal keskmiselt 321 köidet kogu kohta; 14,3%-l algkoolidest polnud õpetajate-kogusid. Sisuliselt oli õpilaste-kogudes esimesel kohal (42,1%) ilukirjandus, teisel (36,0%) — lastekirjandus. Keelelt oli enamik (50%) raamatuist eestikeelseid. Õpetajate-kogud koostusid enamikus (72,8%) teaduslikest raamatuist, 75,3% raamatuist olid eestikeelsed. — Keskkoolide suhtes on pilt teissugune. Nii õpilaste kui õpetajate kogud on olemas pea kõigis keskkooles (õpetajate-kogud puuduvad 7,1%-l keskkoolest). Keskmine köidete arv õpilaste-kogudes oli 1924. a. 1894, õpetajate- kogudes — 1520. Sisult jagunesid õpilaste-kogud: teadusliku sisuga — 25,8%, ilukirjandus — 54,6%, lastekirjandus 19,6%; keelelt oli 40% vene-, 27,1% saksa-, 27,4% eesti- ja 2,8% prantsuskeelseid raamatuid. Keskkoolide õpetajate-kogudes oli teadusliku sisuga teoseid 62,0%, ilukirjandust 21,4%, muid 16,6%; neist oli eestikeelseid 21,8%, saksa- 34,5%, inglis- 0,6%, prantsus- 1,0%, vene- ja muukeelseid 42,1%. Nagu neist suhtearvudest näha, leidub keskkoolide kogudes veel rohkel arvul venekeelseid raamatuid. Raamatukogude täiendamiseks algkooles kulutati 1922./23. õppeaastal 1,1% kulude üldsummast; keskkooles oli vastav % 1,4. — Peale selle asub linna raamatukogu juures Tartu rahvaülikooli raamatukogu, mis asutatud 1917. a. Lõpuks mainitagu veel 1. I. 1921 asutatud linna koolivalitsuse pedagoogilist raamatukogu, milles 650 köidet[2]) ja mis õpetajaskonna tarvitada.

Peale ülalkirjeldatud enam-vähem rahvalikkude üldraamatukogude on Tartus veel rida n. n. teaduslikke raamatukogusid, mille käsitelu leidub aga koguteoses mujal[3]).

1) 4 raamatukogu kohta puuduvad andmed.
2) Pedagoogil. kirj. 391 ja teaduslik. kirj. 259 köidet.
3) Vt. P. Põllu ja F. Leinbocki artikleid üldosas.

Tartu, lk. 683